

passes godt og opdrætsdyr bør vælges, når det er muligt. De fleste af de dyr der købes hos dyrehandleren er vildtfangne og der bør foretages en afføringsprøve hos en dyrlæge. De fleste dyr tilpasser sig livet i fangenskab efter en akklimatiserings periode

Lovgivning: Dyr fra Grækenland er omfattet af Bern Konventionen.

Dansk Amfibiecenter
www.danskamfibiecenter.dk

Denne pasningsvejledning er for hold af krybdyr som hobbydyr. Disse øgler kan evt. holdes forsvarligt på andre måder end beskrevet i denne vejledning.

Ver. 1. 2010. Peter Wilkes

Denne pasningsvejledning er lavet med støtte fra Dyrevelfærdspuljen.

Pasningsvejledning for Hardun

Foto: Peter Wilkes

Videnskabeligt navn: *Laudakia stellio*

Dansk navn: Stjerneagam, hardun, klovneagam, malet agam, orangepletlet agam.

Udseende: *Laudakia stellio* er opdelt i adskillige underarter af forskellig størrelse og farve/mønstre. Kropsformen er temmelig ens for alle underarter. Kroppen er kort, hovedet er trekantet og fladt, benene er lange og halen udgør lidt over halvdelen af længden. Skællene på ryggen er ru. Den orangeplettede agam er den mindste underart og den bliver kun 20 cm. Farven er brun til sort med orange og gule pletter. Den største underart er klovneagamen, der bliver 35 cm. Kropsfarven er grå med tværgående orange eller gule brede striber. Andre underarter har forskellig kroppsfarve fra brun, grå eller sort ofte med pletter, striber eller aftegninger af grå, orange eller gul. Voksne hanner kan genkendes på en ”lynslås” af porer på maven. Især hanner skifter farve i ynglesæsonen, hvor de bliver meget mørkere, næsten sorte i nogle til-

fælde, nogle med små blå prikker.

Udbredelse i naturen: Findes i Grækenland, Egypten, Sinai og Mellemøsten. De fleste importerede dyr stammer fra Egypten.

Biologi: *Laudakia stellio* er en meget dagaktiv agam. Den tilbringer den meste af sin tid på træer, sten og stenmure i tørre områder. De lever ofte i grupper.

Hold i terrarium: *Laudakia stellio* kræver et tørt, veloplyst ørkenterrarium. Et terrarium med målene L: 100 cm x B: 50 cm x H: 50 cm er passende for et voksent par. Terrariet skal indrettes med et lag sand i bunden samt klippe/sten og korkbark for at give mulighed for at klatre og søge ly. Bagvæggen af terrariet bør udnyttes til en klippevæg, hvor dyrene kan få rig mulighed for at klatre. Man bør være særligt opmærksom på arrangere sten og bark, så det står sikkert, herved undgås at dyrene kan blive skadet eller fastklemte under sten. Der skabes en plads, hvor dyrene kan sole sig og varme sig ved at placere en spotpære i den ene ende af terrariet. Der skal være 45-50 °C på sol-pladsen og temperaturen skal falde til 25-28 °C i den modsatte ende af terrariet. Det er vigtigt, at dyrene kan vælge mellem varmere og køligere områder i terrariet, så de har mulighed for at vælge deres foretrukne kropstemperatur. Der skal anvendes lysrør af typen med 10 % UV-B samt et dagslysrør i ca. 14 timer om dagen. Al varme og lys skal slukkes om natten for at tillade at temperaturen falder til 18-22 °C. Det anbefales at bruge en termostat for at forhindre overophedning, især om sommeren.

Foder: *Laudakia stellio* er primært insektædere, men vil også have glæde af lidt grøntfoder. Fårekylinger, græshopper, kakerlakker, kæmpe melorme og melorme i passende størrelse kan bruges. Grøntfoder kan inkludere romainesalat, kinakål, ruccola, mælkebøtter og andet grønt og spiseligt ukrudt fra haven. Insekter bør rystes med kalk ved hver fodring og en gang om ugen bør de også rystes med vitaminpulver. Unger og ungdyr bør fodres 1 gang dagligt og voksne dyr bør fod-

res hver anden dag. En lille vandskål bør være tilgængelig og unger og ungdyr bør sprayes med vand en gang om dagen for at sikre at de drikker. *Laudakia stellio* drikker ikke meget, da de dækker en stor del af deres væskebehov gennem foderet.

Hold med andre dyr: Det er muligt at holde *Laudakia stellio* sammen med valeskinker (*Chalcides ocellatus*). Dyrene bør have samme størrelse.

Adfærd: Voksne hanner kan slås og bør derfor ikke holdes sammen. *Laudakia stellio* kan holdes som par eller i små grupper med højst en han. Dominerende hanner har stærkere farver. I parringssæsonen skubber hannerne overkrop og hoved op og ned i en bevægelse, der ligner armbøjninger. Hunner, der skal til at lægge æg bliver aggressive over for andre dyr i terrariet og efter at have lagt æggene vil de ofte holde vagt over reden i adskillige dage. De fleste dyr kan blive tamme nok til at spise af hånden, men de bryder sig ikke om at blive håndteret.

Giftighed: Er ikke giftig.

Levealder: 6-10 år – muligvis længere.

Sygdomstegn: Raske dyr har klare øjne og er rene omkring både øjne, mund, næsebor og gat. Dyrene bør bevæge sig frit og være årvågne når de tages op. Hoftebenet bør ikke være specielt synligt ved haleroden og dyret bør heller ikke være overvægtigt. Metabolic Bone Disease (MBD) forårsages af utilstrækkelig kalkindtag og/eller UV-B lys. Symptomer inkluderer rysten, lammelse, deform rygøjle, hævede lemmer og knoglebrud. Manglende tæer og halespidser er almindeligt og er ikke umiddelbar genstand for bekymring, så længe der ikke er risiko for infektion. Inaktivitet og manglende appetit er typisk symptom, der kan dække over en række sygdomme, her bør en dyrlæge konsulteres.

Andet: Dyr der er opdrættet i fangenskab er relativt hårdfør, hvis de